

Meta Grgurevič

ZRNO ZLATA/GRAIN OF GOLD

20. 10.–18. 11. 2023

MMC KIBLA/KiBela

Metazlato in metanaprave

Meto Grgurevič smo doslej v Kibli predstavili dvakrat: leta 2010 v KiBeli v duetu z Markom Požlepom na razstavi *Kraljice in kriminalci* in leta 2013 v Portalu na obsežni in izjemni skupinski mednarodni razstavi *Materialnost*. Čeprav tokrat prvikrat razstavlja samostojno, se zdi, kot da z naslovom *Zrno zlata* konsistentno nadaljuje pot »kraljice« in »materiala«. Le kaj bi bilo v tretje, v našem, Kiblinem kontekstu primernejše od »zlata« ... Ob tem je zanjo značilno sodelovanje z drugimi umetnicami in umetniki ter raziskovalci in raziskovalkami; v tem projektu je med drugim sodelovala z Inštitutom Jožefa Stefana.

Njene sofisticirane in hudomušne »naprave« se v preprostosti form in kompleksnosti struktur razgaljajo kot vrhunsko oblikovani in precizno narejeni objekti, ki z neposredno, a večpomensko sporočilnostjo črpajo iz izkustvenega, empiričnega in izhajajo iz znanstvenega, raziskovalnega, iskalnega, intelektualnega in fizičnega. Zrno zlata, seveda kot prisposodba imetja, posedovanja in človekovih želja, ki so v domeni vsakogar, slehernika in slehernice ter bogastva, ki si ga deli onih 1 % homo sapiensov na Zemlji, je demitizacija potrošništva z ironičnim odklonom v splošnem, popularnem in populističnem, ljudskem sistemu, z nagovarjanjem mase.

Zlato kot simbol prestiža, osnova za valuto in (dolgo)trajnost, zaradi česar se tudi uporablja v sodobni elektroniki, računalnikih in mobilnih napravah, saj zelo težko oksidira in je hkrati preprosto in hvaležno za obdelavo. Zlato je zaradi njegove duktilnosti (sposobnost materiala, da prenese plastično deformacijo, ne da bi se zlomil) mogoče zelo preprosto kovati v zelo tanke plošče. Izdelati je mogoče posebej tanke zlate folije, debele le 2000 plasti atomov. V elementarnem stanju je plemenita kovina rumene barve in močnega leska, mehka, zelo raztegljiva, težka (relativna gostota je 19,3). Tališče zlata je 1064,76 °C, je ena od fiksnih točk za umerjanje termometrov. Zlato je sestavljeno izključno iz enega stabilnega izotopa in spada med 22 monoizotopnih elementov. Če ni legirana, je ta težka kovina mehka kot kositer. Ker lahko zlato zelo preprosto legiramo s številnimi kovinami, ustrezno spreminjamo njegove fizikalne in fizične lastnosti.

Tako da v tehnološko definiranim in digitalno kodiranim svetu ni osebe, ki ne bi imela nekaj zlata. Vsakdo s sodobno elektronsko napravo ga namreč poseduje in ob zamenjavi mobilnika starega zavrže, s čimer na neki način ne samo devalorizira njegove vrednosti, ampak tudi izniči njegov simbolni pomen. Zlato kot sodobni tehnološki odpad. Zaradi katerega se je nekoč obojevalo za t. i. zlato mrzlico, zlatokopi so se ubijali med sabo za njegovo posest, trumoma so ga izpirali iz rek, se preseljevali, bojevali in zavojevali, imperiji so se širili in kolonizirali druge narode, države in celotne celine, da bi se dokopali do njega, ga kradli celo iz ust ubitih nasprotnikov in ga nepomembno od porekla transportirali v svoje domicile. Nekoč je pomenilo: več zlata imaš, več veljaš.

Produkcija: Galerija Cukrarna v sodelovanju z Inštitutom Jožef Stefan, 2022; KID KIBLA, 2023

Tehnična pomoč: Simon Sedmak

Konstrukcija mehanizmov: France Petač

Umetniški pregled: Jaša

Narator: Barbara Kukovec / Jaša / Bowrain

Oblikovanje zvoka: Bowrain

Kemijski postopek: Institut Jožef Stefan: Dr. Gašper Tavčar, Peter Frkal

Video: yoy produkcija

Meta Grgurevič

ZRNO ZLATA/GRAIN OF GOLD

20. 10.–18. 11. 2023

MMC KIBLA/KiBela, Ulica kneza Koclja 9, Maribor

Odpiralni čas: od ponedeljka do petka, od 10. do 18. ure, v soboto od 10. do 14. ure

Danes pa je zlato samo še en nujen del naših uporabniško definiranih in z občo potrebo legitimiranih okolij ali ekosistemov, če želimo olepševati resničnost. Preprosto, je del naše vsakdanjosti, dela in zabave in naša zapuščina, smet, ki jo brez predsodkov odvržemo proč in odlagamo na deponije. Dragocene elektronske naprave se spreminjajo v največji odpad človeštva. Ljubljani mobiteli, tablice in notesniki postajajo ničvredni in nemara si tega ne zaslužijo, saj so ne nazadnje zlati. Naš fetišiziran odnos do njih se nenadoma transformira v ignorantskega in sublimira z novo, boljšo, naprednejšo »zlato« napravo. Ne samo, da ne poskrbimo za reciklažo teh aparatov, ampak jih vozimo proč od sebe, kot odvečne jih odlagamo po svetu, v Afriko in drugam.

Tudi iz teh dejstev je izhajala Meta Grgurevič pri snovanju svojega projekta in nabiranju materiala zanj. Kot zlatokopka je zbirala in odpirala mobilnike in jim jemala žlahtno sredico, izrula njihovo zlato srce, ki ga je nato zlila v zrno in sestavila v estetizirano svetleče se rumeno točko pogleda in ga upredmetila, realizirala, vizualizirala. Metafizičen predmet poželenja se iz mračnega ambienta metastacionira v žarečo gmoto, primarno homogeno celoto, ki nam v ogledalu majhnosti odstira našo (ne)pomembnost. Kot želimo, dojamemo, sprejmemo drobec materialnega in vrednotenega, a hkrati minimalnega in neznatnega brez dodanih vrednosti med svoje stvari, izrabljamo korist, namembnost in namenskost ustvarjenega, pri čemer uporabna vrednost rekapitulizira ostale vrednote in determinira predmet in poriv razstavnega koncepta.

Svojevrsten preplet fikcije in realnosti se v različnih, a ne številnih, ampak skrbno izbranih in oblikovanih naravnih materialih prikazuje skozi razne medije in materiale. Meta Grgurevič vizualizacije zamišljenih tridimenzionalnih svetov strne v različne antagonistične umetniške dinamike in jih spaja v enotne, koherentne in posvečene prostore našega bivanja in bivanja. Četudi ne misli tako resno. V njenih delih tli romantičen pridih, vizualizirani mehanizmi so seštevanja in odštevanja, a hkrati pričakovanja, čas je elementaren in abstrakten, prostor je aktualen. Historične vzporednice in primerjave niso smiselne, saj nimajo drugih oprijemov od materialno-metjejskih in konceptualno-kontekstualnih. Stanje stvari.

Ko se njene skulpture razvrstijo v prostorsko postavitev, se vizualne podobe objektov zlijejo v enovito namestitev. Kot v uri ali delujočem stroju. V procesu medsebojnega delovanja so posamezne komponente, njihovi materiali in oblike ter funkcije ključne za celostno zlitje vseh elementov v čudežni stroj, ki bi ga lahko pripisali tudi profesorju Baltazarju, da bi preizpraševali zagon in delovanje človeka v proizvodnem procesu. Koliko so ti procesi lahko nadzirani in koliko ne, se sprašujemo v raziskovanju kombinacij soodvisnosti elementov in njihovega sestavljanja v funkcionalno celoto s poudarkom na dialoških razmerjih razstava-zbiratelj, kupec, ko iščemo pot do naravnega okolja, medtem ko praskanje za zlatom bolj priča o umetničnem zanimanju za človeško odgovornost do družbenega, kar pa Meta Grgurevič počenja z umetniškim kodiranjem ter z umetniško vpletenostjo in distanco hkrati.

– Peter Tomaž Dobrila

BIOGRAFIJA

Spletna stran

Meta Grgurevič (1979) živi in dela v Ljubljani. Leta 2007 je končala podiplomski študij slikarstva na Likovni akademiji v Benetkah. V svoji praksi raziskuje odnose med znanostjo, metafiziko in učinki čarovnije ter razvija kinetične objekte in večrazsežne scene kot popolnoma delujoče mehanizme, ki učinkujejo kot metafore za utopične sisteme izmenjave. Umetnica je svoja dela razstavljala na številnih skupinskih in samostojnih razstavah doma in v tujini. Med drugim se je predstavila s samostojno razstavo *Praskanje za zlatom* (Cukrarna, Ljubljana, 2022), veliko pregledno razstavo *Nemogoči mehanizmi* (UGM, Maribor, in Künstlerhaus, Gradec, 2020) in prejela glavno nagrado občinstva na 31. Grafičnem bienalu Ljubljana za projekt *Timekeepers* (Ljubljana, 2015).